

Natàlia mirava cap a la galeria...

La Natàlia mirava cap a la galeria, plena de la llum grisa d'aquell migdia boirós i humit i buscà el llimoner i les buguenvíl·lees. "I el llimoner?", féu unes passes cap endavant i s'aturà davant de les vidrieres. I el llimoner?, repetí, què ha passat, tieta, això no ho veig igual! Ai, filla, i és clar que no ho veus igual! Em vaig vendre el jardí. Que et vas vendre el jardí?, va fer la Natàlia. Havia sortir a fora i es trobava a la mateixa alçada de la galeria coberta. Des de la tribuna abans baixava una escala de cargol de ferro esmaltat que anava directament al jardí i ara tot era de planta baixa. On hi havia el jardí, hi veia un enorme terrat amb rajoles de color rosa esbarrellat, un color uniforme amb clapes humides, trencat pel vidre de les claraboies. Al voltant del terrat no hi havia el clàssic seguit de punxes de ferro negre sinó unes parets arrebossades de guix adesiara escrostonat. La Natàlia caminava d'un cantó a l'altre del pati i travessava a frec la roba estesa sota l'esguard iracund de l'Encarna. M'ho van comprar els del magatzem del costat, volíem ampliar les oficines. ¿No sents les màquines d'escriure?, diu la Patrícia. El terra del jardí era tapat amb tot de pedretes menudetes que feien soroll en trepitjar-les. La Natàlia, de petita, guardava pedretes a les butxaques i després s'entretenia a tirar-les al cap dels vianants que passaven per sota del balcó de casa seva. Els dos llimoners eren allí, a tocar dels patis de l'altra banda, per on un nen li feia llengots, i els baladres donaven a la banda esquerra, renteu-vos les mans, si heu tocat baladres que les flors són verinoses, els deia la mare; un dia que la Natàlia es va voler morir, se n'empassà una de sencera, una flor rosada i empallegosa. I no es va morir i va pensar que els grans diuen moltes mentides. La tia Patrícia prou feina tenia amb el pis, deia, i deixava que hi creixessin esbarzers i herbes dolentes. Aquest jardí em porta mals records, afegia, i no la treies d'aquí. De tant en tant, en Joan Miralpeix hi enviava un jardiner –ho demanava a en Joan Claret perquè aquest tenia regidors de l'Ajuntament que li eren amics- i l'Esteve Miràngels ho agraià: deia que el jardí l'ajudava a escriure els sonets. Enmig del jardí hi havia construït un estany amb rajoleta verda i petxines incrustades, un estany ovalat. A cada cantó, hi havien col·locat un cigne de pedra picada. del bec dels

De la literatura a les cuines de la Mediterrània

cignes brollava un doll d'aigua que anava a parar al centre i regava un amoret que tenia els plecs del vestit molls i arrapats a la cuixa. L'amoret no tenia boca, li han esbocinat la boca, deia la tia Patrícia a la Natàlia, quan aquesta era petita. La Natàlia esguardava l'amoret amb la boca esbocinada, i per què li han esbocinada?, preguntava, perquè no pogués parlar, deia la Patrícia amb veu trista. I tampoc no la treies d'aquí. A la banda dreta del jardí, hi havia un parell de mimoses que anunciaven, cada any, la primavera. No era un jardí atapeït, era un jardí ample que agafava ben bé un quart d'illa. La Natàlia, des de la galeria, badava moltes nits en sentir el crit rauc de les granotes. Però no hi havia granotes solament, a l'estany, sinó que hi bornejaven nenúfars i peixos de color vermell. Un any, per tots Sants, mentre els de casa menjaven castanyes, en Lluís i la Natàlia van treure tots els peixos de l'aigua per veure quanta estona trigaven a morir. N'hi havia que encara cuejaven quan l'Encarna els descobrí, sou dolents, i en Lluís li havia contestat, la dolenta ets tu, bruixa, que no et casaràs mai.(...)

El pis de la Patrícia continuava igual. Voldria canviar la cuina, posar-hi rajoles de gres i armaris nous, però l'Esteve em deixà misèria i companyia, va dir la Patrícia. I no puc apujar gaire els lloguers, fa tant de temps que hi viuen! Sort en vaig tenir, de la venda del magatzem. El vam vendre en vida de l'Esteve i ell me'n va fer un vitalici. La tribuna no havia canviat; en una paret, el quadre que els regalà en Francisco Ventura –les aquarel·les que en Francisco de la Mundeta, al cel sigui, feia igual que l'Urgell -, els dos balancins, l'un amb el cul foradat –com ho haig de fer perquè me l'adobin?-, la taula camilla, el cosidor... El menjador, d'estil Chippendale, amb l'aranya de llàgrimes que parpellen, les vitrines plenes d'objectes –saps?, ja no tinc gairebé res empenyorat -, la cristalleria de Sèvres, la vaixel·la de Llemotges, la col·lecció de caixetes –em vaig quedar la de la Judit, la de les flors de tarongina de totes les núvies de la família -, el joc de coberts de plata, les copes que en colpejar-les feien un so musical..., la immensa taula de caoba envernissada amb la fruitera de plata, les cadires de setí estil imperi, el rellotge del besavi, el bufet amb el mirall emmarcat... Lles cortines de vellut, de color verd fosc... A la Natàlia, quan les tocava, li feien venir pell de gallina... Les cadires tenien el setí ratat i n'hi havia dues amb la pota trencada, les cortines s'esllenegaven, el rellotge del besavi s'havia aturat, la taula de caoba

2

Roig, Montserrat (1993). *El temps de les cireres*

Barcelona : Edicions 62, 22-26

De la literatura a les cuines de la Mediterrània

ballava, un vidre de les vitrines s'havia esquerdat, faltaven llàgrimes de l'aranya i també rajoles al terra. Hi havia passat el temps.

(...) A la nit, la Patrícia i la Natàlia van sopar plegades. Espinacs, ous passats per aigua, pa integral i préssec en almívar. La Natàlia va haver de falcar dues o tres vegades la taula de caoba perquè el toctoc de la ballaruga la posava nerviosa. La Natàlia se'n va anar a dormir d'hora, no vols veure la tele?, li va dir la Patrícia, avui fan teatre. Les remors del celobert van durar encara una bona estona. Veus apagades, l'oli que fregia algun tocatardà, , l'espetec en tirar la carn a la paella, soroll de batre ous, converses intercalades per algun crit de criatura, i, com a punt final, el terrabastall d'un rentavaixelles. Després va venir una curta estona de silenci, i tot seguit, veus llunyanes de la televisió, algun plor, alguna rialla, algun xiscle, el to era baix però remuntava de tant en tant i se sentia una conversa entre un home i una dona. En acabat, el gotellam d'una aixeta mal tancada i l'eixordadissa d'un dipòsit de wàter que es buidava. Per fi, a les dotze de la nit, la Natàlia es va adormir.

